

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Novi EIP za istraživanje i inovacije

(COM(2020) 628 final)

(2021/C 220/11)

Izvjestitelj: **Paul RÜBIG**

Zahtjev za savjetovanje:	Europska komisija, 11.11.2020.
Pravni temelj:	članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	2.3.2021.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	24.3.2021.
Plenarno zasjedanje br.:	559
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	254/0/4

1. Zaključci i preporuke

1.1. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) pozdravlja novu viziju i obnovu programa EIP-a. Novi EIP nije tek još jedna verzija jedne te iste stvari, nego je doista riječ o novom dogovoru za istraživanje, tehnologiju i inovacije EU-a.

1.2. EGSO snažno pozdravlja usredotočenost na brzo pretvaranje rezultata istraživanja i inovacija u modele održivog poslovanja, kako je navedeno u dokumentu. Osiguravanje procesa pravedne tranzicije jedan je od najvažnijih elemenata u nastojanju da se istraživanjem i inovacijama podupire gospodarstvo i zapošljavanje u EU-u.

1.3. EGSO se snažno zalaže za nov način upravljanja u području istraživanja s ciljem uklanjanja administrativnih i regulatornih prepreka inovacijama.

1.4. EGSO pozdravlja činjenicu da je novi dokument o EIP-u u potpunosti usklađen s ciljevima održivog razvoja UN-a te da ih podupire. Pri podržavanju prelaska na otpornije europsko gospodarstvo ključan je uključiv oporavak u kojemu nijedan Europljanin ni Europljanka ne smiju biti zapostavljeni na putu prema održivom europskom gospodarstvu⁽¹⁾.

1.5. EGSO želi naglasiti važnost pametnog kombiniranja instrumenata za istraživanje i razvoj na svim razinama (regionalnoj, nacionalnoj, globalnoj, europskoj). Istraživanje i razvoj te inovacije trebali bi se promicati i upotrebom velikih strukturnih fondova EU-a, kao i izravnim i neizravnim mjerama (npr. poreznim poticajima) za istraživanje i razvoj.

1.6. EGSO smatra da su sljedeći ključni sektori i tehnologije ključni za blagostanje EU-a:

— digitalni poslovni modeli;

— tehnologije za proizvodnju robe i hrane;

⁽¹⁾ Prijedlozi EGSO-a za obnovu i oporavak nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19: „EU se treba voditi načelom da je zajednica koja dijeli zajedničku sudbinu” (SL C 311, 18.9.2020., str. 1.), točka 5.3.1.

- sektor kliničkih istraživanja, farmaceutski i biotehnološki sektor;
- svemirske tehnologije;
- čista voda i sanitarni uvjeti.

1.7. EGSO napominje kako je istraživanje u okviru društvenih i humanističkih znanosti također izrazito važno za složenu obnovu programa EIP-a.

1.8. EGSO želi naglasiti činjenicu da istraživanja EU-a zaostaju u pogledu rezultata u području patenata. Azija je povećala svoj udio prijavljenih patenata u ukupnom broju prijava u svijetu. Od ukupnog broja prijava u svijetu 2019. Azija je dostavila 65 % patentnih prijava. Europski udio u ukupnom broju registriranih patenata u svijetu smanjio se te trenutačno iznosi tek 11,3 %.

1.9. Brojne su studije pokazale da EU zaostaje za SAD-om i Azijom u poduzetničkoj kulturi, koja bi se trebala obrađivati u okviru obrazovnih programa, među ostalim i tijekom višeg obrazovanja. Poduzetnička kultura je, prema tome, relevantna tijekom cijelog procesa, od inovacija u temeljnom znanstvenom istraživanju i primijenjenom istraživanju do uvođenja nove tehnologije na tržište.

1.10. Europsko vijeće za inovacije (EIC) i Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) sa svojim zajednicama znanja i inovacija smatraju se vrijednim partnerima i instrumentima u tom ubrzavanju prijenosa istraživanja i inovacija te u preusmjeravanju naglaska istraživanja i inovacija u EU-u na stvaranje revolucionarnih inovacija koje ispunjavaju konkretne potrebe građana i poduzeća, a posebno potrebe koje se odnose na velike društvene izazove. Akcelerator EIC-a raspolaže znatnim sredstvima EU-a za inovativna europska novoosnovana poduzeća s visokim potencijalom rasta, dok EIT posredstvom svojih zajednica znanja i inovacija teži istraživačkoj izvrsnosti za tehnološke inovacije; stoga su EIC i EIT važni partneri u pogledu ubrzanja prijenosa rezultata istraživanja i inovacija.

1.11. EGSO naglašava potrebu za primjenom načela znanstvenog i etičkog integriteta radi sprečavanja gubitaka u pogledu ljudskog zdravlja, novca i neuspjeha u znanosti.

1.12. Europa posebno zaostaje za SAD-om i Azijom u pogledu brzine pretvorbe rezultata istraživanja i razvoja u inovativne proizvode i usluge. EGSO stoga potiče Komisiju da u svojoj politici u području istraživanja, tehnologije i inovacija istodobno teži „izvrsnosti” i „brzini”.

1.13. EGSO predlaže da se Europska komisija u svojoj novoj strategiji za istraživanje i inovacije usmjeri na dobro uravnotežene portfelje:

- visokotehnološku industrijsku proizvodnju i istraživanje i razvoj / istraživanje i inovacije u uslužnim djelatnostima;
- inovacije zasnovane na tržišnoj potražnji (inovacije potaknute potražnjom) te inovacije za poticanje razvoja tehnologije.

2. Opće napomene

2.1. EGSO je zadovoljan time što je naglasak dokumenta na novoj viziji i obnovi programa EIP-a. Iz dokumenta je, dakle, vidljivo da novi EIP nije tek još jedna verzija jedne te iste stvari, nego je doista riječ o novom dogovoru za istraživanje, tehnologiju i inovacije EU-a. Ključni aspekt „novog dogovora” jest cilj masovnog povećanja utjecaja inovacija na gospodarstvo i društvo. Tim „novim dogovorom” 27 država članica EU-a konačno se posvetilo zaustavljanju aktualnog trenda gubitka utrke s Kinom i Južnom Korejom u području osnovnih istraživanja, kao i u području primijenjenog istraživanja, patentnih prijava, visokotehnoloških proizvoda i usluga. Cilj je „novog dogovora” još bolje obrazovati i osposobiti europske građane u svim vrstama istraživanja, razvoja, inovacija i poduzetništva te tako u potpunosti osloboditi inovacijsku snagu europskog društva.

2.2. EGSO podržava pristup Europske komisije za povećanje utjecaja inovacija na gospodarstvo i društvo te naglašava da je organizirano civilno društvo katalizator socijalnih inovacija. Sudjelovanje civilnog društva nikad nije bilo potrebnije, a istinske socijalne inovacije događaju se tek kada je uključeno organizirano civilno društvo ⁽²⁾.

2.3. U posljednjih 20 godina u Aziji, osobito u Kini i Koreji, znatno se poboljšala uspješnost u području istraživanja, tehnologije i inovacija. Osim što je povećala svoj udio rashoda za istraživanje i razvoj s 0,55 % (1995.) na 2,2 % (2018.), Kina je također premašila EU u ukupnom iznosu proračunskih rashoda za istraživanje i razvoj, na što je 2017. potrošila 496 milijardi USD, dok je EU potrošio 430 milijardi USD. Prema pregledu stanja u području ulaganja EU-a u industrijsko istraživanje i razvoj za 2020., od 2018. do 2019. poduzeća EU-a povećala su istraživanje i razvoj za 5,6 %, poduzeća SAD-a za 10,8 %, a kineska poduzeća za 21,0 %.

2.4. Iz izvješća o OECD-ovu pregledu stanja u području znanosti, tehnologije i industrije vidljivo je, među ostalim, da EU osobito zaostaje u području digitalnih usluga i takozvanih revolucionarnih inovacija za razvoj tehnologije. EGSO zagovara europski put digitalizacije iskorištavanjem gospodarskih prilika uz istodobnu zaštitu društvenih vrijednosti i temeljnih prava. Izrazito je poželjno da Komisija sve svoje inicijative usmjerava na ljude u cilju razvoja europskog pristupa napretku ⁽³⁾.

2.5. Promicanje razvoja revolucionarnih inovacija ⁽⁴⁾ uz očuvanje procesa pravedne tranzicije jedan je od ključnih izazova u skoroj budućnosti.

2.6. EGSO u potpunosti podupire stavljanje jasnog naglaska na dvostruku tranziciju, tj. na digitalnu tranziciju i zeleni plan.

2.7. EGSO pozdravlja napore da se rezultati istraživanja i inovacija brzo pretvore u modele održivog poslovanja. Osiguravanje pravedne tranzicije usmjerene na zeleniju Europu / Europu koja štiti klimu i pravednu digitalnu budućnost uz poštovanje prava i položaja radnika, kako je navedeno u dokumentu, jedan je od najvažnijih elemenata u nastojanju da se istraživanjem i inovacijama podupire gospodarstvo i zapošljavanje u EU-u.

2.8. EGSO pozdravlja činjenicu da je novi dokument o EIP-u u potpunosti usklađen s ciljevima održivog razvoja UN-a te da ih podupire. Pri podržavanju prelaska na otpornije europsko gospodarstvo ključan je uključiv oporavak u kojemu nijedan Europljanin ni Europljanka ne smiju biti zapostavljeni na putu prema održivom europskom gospodarstvu ⁽⁵⁾.

2.9. EGSO želi naglasiti važnost pametnog kombiniranja instrumenata za istraživanje i razvoj na svim razinama (regionalnoj, nacionalnoj, europskoj). Istraživanje i razvoj te inovacije trebali bi se promicati i upotrebom velikih strukturnih fondova EU-a, kao i izravnim i neizravnim mjerama (npr. poreznim poticajima) za istraživanje i razvoj.

3. Europski istraživački prostor u novom kontekstu

3.1. Kao što je istaknuto u našim općim napomenama, EGSO jasno smatra da će, ostane li strategija EU-a za istraživanje, tehnologiju i inovacije gotovo nepromijenjena, EU nastaviti zaostajati u globalnom tržišnom natjecanju u području istraživanja, tehnologije i inovacija, osobito za Kinom, Korejom i SAD-om.

3.2. EGSO naglašava potrebu za primjenom načela znanstvenog i etičkog integriteta radi sprečavanja gubitaka u pogledu ljudskog zdravlja, novca i neuspjeha u znanosti.

3.3. EGSO potiče Europsku komisiju da osmisli „novi dogovor” za program istraživanja, tehnologije i inovacija za EU.

⁽²⁾ Prijedlozi EGSO-a za obnovu i oporavak nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19: „EU se treba voditi načelom da je zajednica koja dijeli zajedničku sudbinu” (SL C 311, 18.9.2020., str. 1.), točka 6.8.

⁽³⁾ SL C 364, 28.10.2020., str. 101.

⁽⁴⁾ Clayton M. Christensen, *The Innovator's Dilemma – When New Technologies Cause Great Firms to Fail* („Inovatorska dilema – Kad velika poduzeća dožive krah zbog novih tehnologija”), 2016.

⁽⁵⁾ Prijedlozi EGSO-a za obnovu i oporavak nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19: „EU se treba voditi načelom da je zajednica koja dijeli zajedničku sudbinu” (SL C 311, 18.9.2020., str. 1), točka 5.3.1.

3.4. Najsuvremenije infrastrukture za istraživanje i inovacije kojima se učinkovito upravlja važno su ključno pitanje u tom ubrzavanju prijenosa istraživanja i inovacija.

3.5. Prema stajalištu EGSO-a, svakodnevno upravljanje tim infrastrukturnama za istraživanje i inovacije moglo bi se profesionalizirati. Iskorištenost određenih skupih infrastrukturna za istraživanje i inovacije relativno je niska: neke od njih upotrebljavaju se manje od 25 % od ukupnog godišnjeg broja radnih sati.

3.6. EGSO pozdravlja Komisijine inicijative u području otvorene znanosti (EOSC).

3.7. EGSO se slaže da su tehnologije navedene u dokumentu izrazito važne, odnosno da su to strateški ključne tehnologije za EU, te predlaže da se dodaju sljedeće ključne tehnologije i sektori:

- digitalni poslovni modeli;
- tehnologije za proizvodnju robe i hrane;
- sektor kliničkih istraživanja, farmaceutski i biotehnološki sektor;
- svemirske tehnologije;
- čista voda i sanitarni uvjeti.

3.8. Digitalni poslovni modeli trenutačno su oblik poslovanja koji u svijetu najbrže raste, a taj će se trend nastaviti i narednih godina. Dovoljno je samo osvrnuti se na e-trgovinu (npr. Amazon), industriju 4.0, e-bankarstvo, elektroničke igre, digitalne društvene mreže (npr. Facebook), e-sigurnost itd.

3.9. EGSO napominje kako je istraživanje u okviru društvenih i humanističkih znanosti također izrazito važno za složenu obnovu programa EIP-a.

3.10. EGSO napominje da istraživanja EU-a zaostaju u pogledu rezultata u području patenata. Azija je povećala svoj udio prijavljenih patenata u ukupnom broju prijava u svijetu. Od ukupnog broja prijava u svijetu 2019. Azija je dostavila 65 % patentnih prijava. Europski udio u ukupnom broju registriranih patenata u svijetu smanjio se te trenutačno iznosi 11,3 %.

3.11. Druge važne teme u području istraživanja i inovacija obuhvaćaju (no nisu ograničene na) proizvodnju robe (koja je oduvijek bila i još uvijek je uporište EU-a), IT, softver i umjetnu inteligenciju te srednju tehnologiju.

3.12. Većina radnih mjesta u EU-u i dalje su u području srednje tehnologije (koja je isto tako oduvijek uporište EU-a). Visoka je tehnologija dakako važna, no i u području srednje tehnologije ima dosta prostora za rast i otvaranje novih radnih mjesta.

3.13. Kriza uzrokovana koronavirusom ozbiljan je izazov za čovječanstvo te bi trebalo poduzeti sve moguće mjere za razvoj cjepiva i liječenja bolesti COVID-19. Ta je kriza razotkrila nekoliko pitanja koja je potrebno riješiti kako bi se u budućnosti spriječile slične pandemije, a posebno u pogledu našeg odnosa s prirodnim svijetom i životinjama. Europski sektor istraživanja i inovacija mora imati važnu ulogu u prepoznavanju, istraživanju i rješavanju tih pitanja. S druge strane, kriza ne bi trebala biti jedina smjernica za dugoročnu strategiju EU-a u području istraživanja i inovacija.

3.14. Brojne su studije pokazale da EU zaostaje za SAD-om i Azijom u poduzetničkoj kulturi, koja bi se trebala obrađivati u okviru obrazovnih programa, među ostalim i tijekom višeg obrazovanja. Poduzetnička kultura je, prema tome, relevantna tijekom cijelog procesa, od inovacija u temeljnom znanstvenom istraživanju i primijenjenom istraživanju do uvođenja nove tehnologije na tržište. Poduzetnička kultura mora biti ključna kompetencija u cjelokupnom području istraživanja, tehnologije i inovacija EU-a te stoga, dakako, i u novom EIP-u.

4. Vizija: snažniji europski istraživački prostor za budućnost

4.1. Nekoliko stavaka Komunikacije posvećeno je zajedničkim tehnološkim planovima, novoj industrijskoj strategiji i ključnim budućim tehnologijama za Komisiju. EGSO bi ponovno želio istaknuti da se sve te teme trebaju razmotriti uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja. Drugim riječima, istraživanje i razvoj treba poticati posebno u novom EIP-u i zajedničkim tehnološkim planovima u kojima se može poduprijeti bilo koje od 17 područja ciljeva održivog razvoja. EGSO je uvjeren da će konstruktivan socijalni i građanski dijalog na svim razinama doprinijeti uspješnoj provedbi strategije.

4.2. EGSO cijeni jačanje suradnje u području istraživanja, tehnologije i inovacija u okviru EU-a. Bilo koja država članica EU-a jednostavno je premalena da bi se mogla natjecati s velikim istraživačkim nacijama kao što su SAD ili Kina. Pojedinačne države članice nemaju ekonomije razmjera koje su iznimno važne, pogotovo za velike revolucionarne inovacije. Europa bilježi značajna postignuća u području znanosti i tehnologije, a naponi u istraživanju i razvoju sastavni su dio europskog gospodarstva. U Europi djeluju neki od najistaknutijih istraživača u raznim znanstvenim disciplinama, a posebno u fizici, matematici, kemiji i inženjerstvu. Znanstveno istraživanje u Europi podupiru industrija, europska sveučilišta i više znanstvenih institucija. Rezultati europskih znanstvenih istraživanja postojano su među najboljima na svijetu. Iako je suradnja jedan od ključnih elemenata učinkovite inovacije za stvaranje novih proizvoda i usluga, tržišno natjecanje glavni je pokretač inovacija u globalnom gospodarstvu. EGSO stoga preporučuje uravnotežen portfelj suradnje i nadmetanje među državama članicama u okviru „novog dogovora” EU-a za istraživanje, tehnologiju i inovacije.

4.3. Europsko vijeće za inovacije (EIC) i Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) sa svojim zajednicama znanja i inovacija smatraju se vrijednim partnerima i instrumentima u tom ubrzavanju prijenosa istraživanja i inovacija te u preusmjeravanju naglaska istraživanja i inovacija u EU-u na stvaranje revolucionarnih inovacija koje ispunjavaju konkretne potrebe građana i poduzeća, a posebno potrebe koje se odnose na velike društvene izazove.

5. Prijenos rezultata istraživanja i inovacija u gospodarstvo

5.1. U Komunikaciji se navodi da „EU zaostaje za svojim glavnim globalnim konkurentima u pogledu intenziteta istraživanja i razvoja u poslovnom sektoru, posebno u visokotehnološkim sektorima, te u pogledu rasta inovativnih MSP-ova, što ima negativne učinke na produktivnost i konkurentnost. (...) Poticanje ulaganja u inovacije u poduzećima, uslugama i javnom sektoru ključno je za zaustavljanje tog trenda, kao i za jačanje industrijske i tehnološke suverenosti Europe. EU mora u potpunosti iskoristiti svoje izvrsne rezultate u području istraživanja i inovacija kako bi podržao zelenu i digitalnu tranziciju svojeg gospodarstva.” EGSO je s tim suglasan, ali želi naglasiti da je za digitalnu tranziciju osobito nužan odgovoran pristup zasnovan na istraživanju, tehnologiji i inovacijama. EGSO ponovno ističe svoju punu potporu strategiji EU-a za razvoj pouzdane i antropocentrične umjetne inteligencije te ponavlja svoj poziv, koji upućuje još od svojeg prvog mišljenja o umjetnoj inteligenciji iz 2017. ⁽⁶⁾, na pristup umjetnoj inteligenciji u skladu s kojim čovjek ima glavnu ulogu.

5.2. Europa posebno zaostaje za SAD-om i Azijom u pogledu brzine pretvorbe rezultata istraživanja i razvoja u inovativne proizvode i usluge. EGSO stoga potiče Komisiju da u svojoj politici u području istraživanja, tehnologije i inovacija istodobno teži „izvrsnosti” i „brzini”.

5.3. EGSO uvažava to što je u Komunikaciji prepoznata potreba za posvećivanjem pozornosti pretvaranju rezultata istraživanja i inovacija u održive proizvode, kao i lancu inovacija. Međutim, većina aktivnosti i mjera predloženih u dokumentu i dalje je usmjerena na ulaznu stranu lanca inovacija (visoko obrazovanje, istraživačke karijere za talentirane osobe, više novca za javna i temeljna znanstvena istraživanja itd.).

5.4. EGSO potiče Komisiju da teži postizanju odgovarajuće ravnoteže između ulazne i izlazne strane lanca inovacija.

5.5. EGSO potiče Komisiju da dodatno potakne inovacije koje se temelje na tržišnoj potražnji, na primjer:

— promicanjem koncepata vodećeg korisnika;

— ulaganjem u sustavne studije u području socijalnih inovacija kako bi se u ranoj fazi predvidio stupanj razumijevanja i prihvaćenosti novih proizvoda i usluga u društvu.

⁽⁶⁾ SL C 288, 31.8.2017., str. 1.

6. Uslužne djelatnosti

6.1. Industrijski proizvodni procesi mogu biti izrazito automatizirani tako da mogu proizvoditi vrlo velike količine uz niske troškove rada i globalno konkurentne troškove proizvodnje, čak i usprkos visokim naknadama po satu rada u Europi. Što se tiče uslužnih djelatnosti, situacija je složenija. Digitalni poslovni modeli u sektoru usluga također mogu biti visoko automatizirani. Međutim, usluge za pojedince, kao što su šišanje, masaža itd., ne mogu se automatizirati. Na temelju svega navedenog, dobro bi bilo da se EU u svojoj novoj strategiji za istraživanje i inovacije usmjeri na uravnotežen portfelj visokotehnološke industrijske proizvodnje i uslužnih djelatnosti.

7. Produbljenje okvira za karijere u području istraživanja

7.1. EGSO pozdravlja mjere iz Komunikacije koje su predložene za unaprjeđenje tehnološke i znanstvene izvrsnosti te mobilnosti mladih istraživača, no potiče Komisiju da isto tako pojača mjere za poboljšanje poduzetništva mladih istraživača i inovatora. To bi uključivalo bolje izgleda za razvoj istraživačke karijere te visoke plaće, osobito za istraživače na samim počecima. Osim toga, čini se da je povezivanje sveučilišta s gospodarskim subjektima u cilju pretvaranja inovacija u utržive proizvode urodilo plodom. EGSO predlaže uspostavu jedinstvenog registra istraživača i inovatora EU-a s osnovnim podacima o stručnim istraživanjima kako bi se istraživači i inovatori EU-a bolje povezali.

7.2. Ključne kompetencije i ključne inovativne kulture, nove tehnologije učenja i podučavanja, personalizirano osposobljavanje.

7.2.1. EGSO bi još jednom želio istaknuti da za napredak EU-a nisu važne samo ključne strateške tehnologije, nego su vrlo važne i ključne kompetencije zaposlenika te kultura inovacija u svim poduzećima EU-a.

7.2.2. Za novi program EIP-a, novi program istraživanja i inovacija te novi „Pakt za istraživanje i inovacije u Europi” posebno je važan sljedeći element: poticanje kulture inovativnosti i poduzetništva u poduzećima EU-a, kako među rukovodećim kadrom tako i među svim zaposlenicima, primjerice s pomoću odgovarajućih tečajeva osposobljavanja itd. za zaposlenike.

8. Sudjelovanje građana

8.1. EGSO je suglasan s izjavom iz Komunikacije koja glasi: „Sudjelovanje građana, lokalnih zajednica i civilnog društva bit će u središtu novog EIP-a kako bi se postigao veći društveni učinak i veće povjerenje u znanost”. EGSO obrazlaže svoju potporu pristupu Europske komisije koji se temelji na zamisli da bi „istraživačke organizacije i industrija trebale [...] uključiti građane u odlučivanje o tehnologiji”.

8.2. Socijalni partneri i organizacije civilnog društva kao što su potrošačke organizacije, nevladine udruge itd. trebali bi biti uključeni kao aktivni partneri u europskim procesima i projektima u području istraživanja i inovacija, posebno ako istraživanje utječe na ljude i pitanja kojima se ti subjekti bave. Uključivanje tih partnera u ranoj fazi promicat će angažman, razumijevanje, preuzimanje odgovornosti i prihvaćanje inovacija te podupirati nužne pravedne procese tranzicije, posebno u području revolucionarnih inovacija. Također će pomoći istraživačima da razumiju utjecaj svojih inovacija na društvo u cjelini te da pronalaze rješenja mogućih negativnih posljedica u ranoj fazi procesa. Zbog toga EGSO također poziva na primjenu multidisciplinarnog pristupa u određenim istraživačkim područjima koja utječu na druga istraživačka područja. Jedno od tih područja je i umjetna inteligencija, u vezi s kojom EGSO poziva na to da se u istraživanje i inovacije pored pukog tehničkog elementa uključe i humanistički, pravni, ekonomski, etički, psihološki itd. aspekti (?).

8.3. Gospodarstvo EU-a velikim se dijelom oslanja na izvoz robe i usluga.

8.4. Stoga bi se odlučivanje o tehnologiji trebalo temeljiti na preferencijama građana EU-a u pogledu izbora robe i usluga, ali i na preferencijama ostalih 7,8 milijardi ljudi na svijetu. EGSO poziva Komisiju da posebno promiče istraživanje i inovacije u sklopu ostvarivanja UN-ovih ciljeva održivog razvoja.

(?) SL C 288, 31.8.2017., str. 1.

8.5. Kao što je istaknuto u našim općim napomenama, političari, mediji i društvo moraju biti bolje informirani o važnosti istraživanja, tehnologije i inovacija.

8.6. Stoga je iznimno bitno osmisliti pametna sredstva i strategije za informiranje o važnosti istraživanja, tehnologije i inovacija, ali i njihovih rezultata, u kontekstu ove Komunikacije i nove strategije EU-a za istraživanje, tehnologiju i inovacije.

9. Upravljanje novim EIP-om

9.1. EGSO se slaže da će transparentan sustav praćenja (pregled stanja EIP-a) biti neophodan kako bi se pratila uspješnost EU-a u globalnom tržišnom natjecanju u području istraživanja, tehnologije i inovacija. EGSO se zalaže za nov način upravljanja u području istraživanja s ciljem uklanjanja administrativnih i regulatornih prepreka inovacijama.

Bruxelles, 24. ožujka 2021.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG
